

KULTURPLÁNA

Norrbotten

2023-2026

TEAKSTA: Kulturovttadat, Norrbottena Guovlu
HÁPMI JA PRODUKŠUVDNA: Yours
GIELLADÁRKKISTEAPMI: Yours
GOVVIDEADDJI: Simon Eliason. Kjell Öberg, Norrbottena musea
(Arkiiva). Maria Åsen (Girjerájus ja lohkanovddideaddji)
Magnus Stenberg (Norrbottensteatern).
GOVAT: Yours
DEADDILEADDJI: Lule Grafiska
ŠLEAÐGABOASTTA: kultur@norrbotten.se
NEAHTTASIIDU: utvecklanorrbotten.se

Álggahus

Gieđaid gaska doalat Norrbottena 2023-2026 kulturplána populáriveršuvnna. Dá lea čoahkkáigessojuvvon veršuvdna govt Norrbottena Guovlu boahttevaš jagiid háliida ovddidanbargguin olahit našuvnnalaš kulturpolitihkalaš ulbmiliidda. Kulturplána lea juhkkon guovtti oassái, mas vuosttáš oassi čilge guovllu ovdánanambišuvnnaid, earet iežá surggiin main kultuvra lea dehálaš jođihanfápmu, ja maiddái ovttasráđđesuorggit mat leat erenomáš dehálačča. Kulturplána nubbi oassi čilge iešguđegelágan kultursuorggi eavttuid ja Norrbottena Guovllu áigumušaid 2023-2026 áigodagas. Mii leat válljen doalahit áigumušaid nu go leat iešguhtet teakstaoasis, ja beare čoahkkáigeassán gullevaš teakstaosiid. Háliidat go váldit oasi olles kulturplánas de gávnnat ollislaš čállosa dás: utvecklanorrbotten.se/kultur.

Mii lea kulturplána ja govt dat ilmmi?

Kulturplána vuodđu leat oktiibuot 30 ságastallama ja ráddádallama, eiseválddiiguin, gielddaiguin ja aktevrraiguin iešguðegelágan kultursurggiin, mat leat čadahuvvon čavčča 2021 ja giđa 2022 áigodagas. Ságastallamiid vuolggasajit ledje suorggit maid dárbbášii vuoruhit, guvllolaš ja gielddaidgaskasaš ovttasráđit ja guvllolaš kulturplána doaimmas. Leat maid gulahallan makkár dálá dilli lea dihto kultursurggiiguin ja gieldda báikkálaš kulturbargguin. Dat mii bođii ovdán ságastallamiin lea čoahkkáigessojuvvon, gieðahallojuvvon ja loktejuvvon kulturdoaibmagottis ja vel máhcahuvvon gildii cealkámuššii. Kulturplána čilge erenomážit 17 guvllolaš doaibmasajiid ovdáneami geat ožžot stáhtalaš doarjaga Norrbottena Guovllus, kulturovttasráđðemodealla bokte. Plána hápmi čielggada čadaheami ja geahpida čuovvoleami go doaibmasajiid áigumušat fátmmastuvvojit modeallas.

Sisdoallu

Norrbotten gávnna boahhteáiggiin kultuvrra bokte	8
Kulturpolitihkalaš vuolggasajit	10
Kultuvrra iešárvu ja kultuvrralaš girjáivuohta	10
Giehtaguhkkodat gaskka	13
Dáiddalaš kvalitehta ja ovdáneapmi	13
Stáhta – mas lea sátnefriddjavuohta vuodđun	13
Olaheamis ulbmiliidda galgá kulturpolitihkka	14
Guovlu – giehtalaga Norrbotteniin	14
Doarjja ja stipeanddat	14
Giella – báikkálaš ovddasvástádus	16
Friddjasadji	16
Strategalaš ovdánanguovllut 2023-2026	18
Hábmejuvvon eallinbiras	19
Kultuvrralaš ja kreatiivvalaš ealáhus	20
Digitaliseren	21
Fáddájahki	22
Kultuvra buohkaide ja ovttas iežáiguin	23
Mánát ja nuorat	25
Lasihit beasatlašvuoda	25
Mánáid ja nuoraid vuoigatvuohta kultuvrii	25
Nationála unnitlogut ja álgoálbmogat sámít	26
Lágideaddjit almmustahttet kultuvrra	27
Kultuvra ja dearvvašvuota	29

Ovttasrádis	30
Kultuvra Davvin	30
Riikkaidgaskkalaš	31
Siviilaservvodat ja kultursektor jurddaguoddin	31
Álbmotoahppu	31
Kultursuorggit	32
Arkiiva	35
Girjerájus, lohkan- ja girjjálašvuodaovddideaddji doaibmasajit	38
Girjjálašvuohta	40
Govva, hápmi ja designa	41
Hávvaráiti	42
Dáiddabagadalli	42
Dáiddamusea Davvin	44
Dáidaga resursaguovddáš	44
Filbma – filbmakultuvrralaš doaibmasadji ja pedagogihkka	46
Musea ja kulturbiras	48
Norrbottena musea	48
Norrbotten musea kulturbiras	48
Lávdedáidda	50
Dánsa	50
Dánsa Davvin	51
Dánsunbagadalli	51
Musihkka	53
Norrbottenlašmusihkka	53
Teáhter	54
Norrbottenateáhter	54
Norrbottena riikateáhter	55
Duodji ja giehtabargu	56
Duodje- ja hábmenbagadallit	57
Doabačilgehus	58

Norrbotten gávnna boahtteáiggiin kultuvrra bokte

Servvodatrievdadeapmi ja industriija ruoná rievddadanáigodat addá Norrbottenii stuorra vejolašvuodaid ja dagaha maid hástalusaid. Lea eaktun guovllu ovdáneapmái ja boahtteáigái lihkostuvvat geasuhit bargofámuid ja hábmet geasuheadđji eallinbirrasiid sidjiide geat válljejit orrot diehke. Rikkes, rabas ja dásseárvosaš kultureallin mii lea olámuttus váikkuha ja ealáskahtta guovllu gos olbmot háliidit orrut ja eallit. Kultureallin gos álbmogat deaivvadit sáhtta ovddidit demokrátalaš, rabas ja eanet dásseárvosaš Norrbottena. Danin gáibiduvvo bistilis ja guhkitáigásaš kulturáŋgiruššan miehta Norrbottena.

Kulturpolitihkalaš vuolggasajit

Kulturpolitihkka doaimmahuvvo nátionálalaš, guvllolaš ja gieldda dásiin mas dihto dásis lea ovddasvástádus iešguđetge osiide. Lágat, njuolggadusat, ulbmilat, strategiijat ja plánat stivrejit barggu. Kulturpolitihka našuvnnalaš ulbmilat galget stivret stáhtalaš kulturpolitihka ja maiddái láidet guovllu ja gieldda kulturpolitihka.

Kulturpolitihkka doaimmahuvvo nátionálalaš, guvllolaš ja gieldda dásiin ja dásiin lea ovddasvástádus iešguđetge osiide. Kulturpolitihka nátionálalaš ulbmilat stivrejit stáhtalaš kulturpolitihka ja galgá maid láidet guovllu ja gieldda kulturpolitihka. Namalassii ovddideamis kultuvrra ja dáiddavásáhusaid ávkkástallan vejolašvuođaid sihke oktagaslaš hábmemis ja servvolašvuođas. Norrbottena Guovllu ángiruššama vuolggasadji lea kultuvrra iešárvu, suodjalit kultuvrra girjáivuođa, giehtaguhkkodat gaskka prinsihppa ja dáiddalaš kvalitehta ja ovdáneapmi.

Kultuvrra iešárvu ja kultuvrralaš girjáivuohta

Kultuvrra árvvu ii sáhte veardidit servvodatábuin. Lea dáidda mii ráhkaduvvo, dáidaga mannolat ja ieš vásáhus mas lea árvu. Meroštallat kultuvrra friddjavuođa ja kulturhábmejeaddjiid iehčanasvuođa lea eaktun kultuvrra ovdáneapmái. Juohkehaččas galgá leat vejolašvuohta ovddidit hutkáivuođa ja aktiivvalaččat searvat kultureallimii. Norrbottena Guovllu iešguđegelágan dáiddalaš dovddaheami arenat, eai galgga dušše leahkit gehččiid ja sisabođu várás, muhto galget leat kreatiivvalaš báikkat gos beassá geahččaladdat ja ođasmahttit.

Giehtaguhkkodat gaskka

Dáiddalaš friddjavuođa dihte lea mearridea-ddji ahte giehtaguhkkodat gaskka prinsihppa doalahuvvo gaskkal politihkalaš mearrádusaid ja dáiddalaš sisdoalu. Dat mearkkaša ahte lea dásseadeaddu gaskkal gáibádusaid mat gusket stivremii ja resursa geavahan dárkkisteapmái, ja dan seamma dehálaš gáibádussii mii guoská dáiddalaš hábmejeaddji friddjavuhtii. Giehtaguhkkodat gaskka lea dáhkáduš sátnefriddjavuhtii ja demokratiijii.

Ruotas váttisvuodát lassánit kulturhábmejeaddjiid vuoste, sihke vašši ja uhkádušat. Dát uhkáduš ii leat beare oktagaslaš kulturhábmejeaddjái ja dáiddalaš friddjavuhtii, muhto maiddá olles demokrátalaš servvodahtii. Friddja ja demokrátalaš servvodahtii eavttut mat addet oadjebas ja sihkkaris bargobirrása mas leat buorit mielaevttut ámmátlaš kulturhábmejeaddjái leat eaktun friddja dáidagii ja kultuvrii. Giehtaguhkkodat gaskka galgá govvidit ja Leahkit vuodđun Norrbottena Guovllu doaimasajiidasas ja doarjjavuogádagá hábmemma stivrejupmái.

Dáiddalaš kvalitehta ja ovdáneapmi

Addit vejolašvuoda beassat oassin ámmátlaš kultuvrii mas lea buorre kvalitehta lea guvllolaš kulturpolitihkka vuodđodoaimma. Mii lea kvalitehta ii leat diehttelas ja galgá ovttilis digaštallot ja hástalluvvot. Lea dehálaš ovdánahtit dáiddalaš ovdáneami ja leana ámmátlaš kulturhábmejeaddjiid ja ášahusaid ođasmahttima. Eaktun kvalitehtii ja ovdáneapmái lea ahte máhtu sáhtá čohkket. Máhtu haga ii manan čilget kvalitehta ja ii ge mana diehtit govt kultursuorggi galgá ovddidit. Dása dárbbášuvvo olles ráidu, ovttaskas dáiddáris jovkui ja ášahussii. Olaheamis ámmátlašvuoda gáibida bissovašvuoda, ángiruššama ja guhkit áiggi.

Stáhta – mas lea sátnefriddjavuohta vuodđun

Nationálalaš kulturpolitihkalaš ulbmiliid vuodul galgá kultuvra leat dynámalaš, hásta-leaddji ja čanasmeahtun fápmu mas vuodđu lea sátnefriddjavuohta. Buohkat galget oazžut vejolašvuoda searvat kultureallimii. Kreati-vitehta, girjjatvuota ja dáiddalaš kvalitehta galgá hábmet servvodaga ovdáneami.

Olaheamis ulbmiliidda galgá kulturpolitihkka:

1. ovdánahttit juohke ovttá vejolašvuoda kulturvásáhusaide, skuvlejupmái ja ovddidit iežaset hábmen attáldagaid.
2. ovdánahttit kvalitehta ja dáiddalaš ođasmahttima.
3. ovdánahttit ealli kulturárbbi mii seailluhuvvo, geavahuvvo ja ovddiduvvo.
4. ovdánahttit gaskariikkalaš ja gaskakultuvrralaš juogadeami ja ovttasrádiid.
5. erenomážit čalmmustahttit mánáid ja nuoraid rievtti kultuvrii.

Nationálalaš kulturpolitihkalaš ulbmilat leat vuodđun Norrbottena kulturplánii ja čilge mo Norrbottena Guovlu meidne bargat ja váikkuhit olaheamis ulbmiliidda. Kulturplána lea maid guovllu vuodus, kulturovttasráđđemodealla stáhtalaš doarjaga ohcamuššii. Dat mearkkaša ahte Norrbottena Guovllu ovdasvástádus lea juohkit stáhtalaš doarjaga mii ovddida buori háhkanvejolašvuoda Norrbottena orruide.

Guovlu – giehtalaga Norrbotteniin

Kulturplána ii stivrejuvvo beare guvllolaš kulturpolitihkas. Dat lea láktojuvvon višuvnnain, policymearrádusain, vuodđojurdagiiguin, plánaiguin, strategiiiguin ja ulbmiliin báikki, guovllu ja nationálalaš dásiin. Guvllolaš ovdánanstrategiijas čilgejuvvo ahte Norrbotten galgá leat Ruota eanemus sávahahtti ja ođasmahtti leana 2030. Strategiija čuoččuha ahte rikkes kultureallin mii lea bures ja dásseárvo-saččat fidnemis váikkuha Norrbottena dynámalaš šaddamii gos olbmot háliidit galledit ja orrut, eallit ja doaibmat. Guovddáš jurdda čadaheamis guvllolaš ovdánanstrategiija lea láhčit dili dievdoolbmuid ja nissonolbmuid geain lea iešguðegelágán duogáš ja ahki nu ahte lea seammá vejolašvuohta iežas hábmemii. Norrbottena Guovlu addá iešguðegelágán doarjagiid servviide, organisašuvnnaide, kulturhábmejeaddjiide ja friddja aktevrraide mat ovdánahttet viiddes ja kvalitehta ja nannejit iešguðetge kulturdovdadaheami kultureallimis.

Doarjja galgá erenomážit čalmmustahttit kulturvásáhusaid mat leat olámuttus mánáide ja nuoraide, dasa lassin ovddideames nationálalaš unnitlogu ja álgoálbmot kultuvrra ja gielaide.

Gielda – báikkálaš ovddasvástádus

Norrbottena 14 gieldda searválaga hábmejit doaibmasajiiguin, doaimmaiguin ja prošeavtaiguin leana báikkálaš kultureallima. Juohke gielda mearrida iežaset kulturpolitihkalaš sieraneami, báikkálaš ángiruššama ja vuoroheami. Norrbottena Guovlu galgá guvllolaš oaidninsajis ollistit gieldda bidjosii. Ovttasráđit dāhpāhuvvet siskkobealde iešguđetge doaibmasaji, fierpmádaga ja prošeavtta. Jotkkolaš ságastallan gaskkal guovllu ja gielddaid lea eaktun ovdáneapmái ja ovddos mannamii. Dás lea gieldda- ja guovlludeaivvadeapmi dehálaš foruma jeavddalaš ságastallamii ja čuovvoleapmi kulturplána čađaheapmái dehálaš.

Friddjasadji

Miehta máilmmi girječállit, filbmejeaddjit, dramatihkkarat, journalisttat, dáiddárat ja musihkkárat oghallojuvvojit, uhkiduvvojit ja bidjojtit giddagassii dan dihte go dovddahit oainuidis ja doaimmahit bargguidis. Norrbottena Guovlu háliida dán birrasa ovddidit máhtoloktemiin ja doarjut friddjasadjebargoprošeavttaid International Cities og Refuge Networka (ICORN) bokte, geat addet oghallojuvvon dáiddáriidda friddjasaji guovtti jahkái.

Norrbottena Guovlu lea akta dain gii lea vuodđudan SWAN - Swedish Artist Residency Network. Fierpmádat ovttasbargá Artist at Risk, veahkehan dihte dáiddáriid geat leat soahteguovlluin dahje leat iežá hearkkes oghallojuvvon dilis.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ásahit formálalaš dáiddasuorgečohkkejuvvon ráđđádallama mas leat ámmátlaš kulturhábmejeaddjit.
- ruhtadeami ektui, ámmátlaš kulturhábmejeaddjiid doarjut, dieduid juohkit ja ovddidit gelbbolašvuoda.
- ovddidit máhtoloktemiin friddjasadjeguovllu nu ahte eanet Norrbotten gielddat váldet vuoste friddjasadjedáiddáriid.

Strategalaš ovdánanguovllut 2023-2026

Norrbottena Guovllu 2023-2026 kulturplánaáigodaga strategalaš ovdánansuorggit leat govviduvvon eallinbiras, kultuvrralaš kreatiiva ealáhusat ja digitaliseren. Servvodaga, industriija ja ealáhusdoaimmaid ruoná nuppástus, mas kultureallin sáhtta leat mearrideaddji ágga geasuhan dihte ođđa olbmuid bargat, orrut ja eallit Norrbottenis, leat váikkuhan surggiid válljemii.

Hábmejuvvon eallinbiras

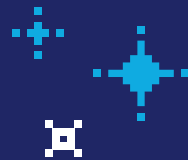
2018 mearridii riikabeaivi ođđa politihkka-suorggi hábmejuvvon eallinberrasii, nama-lassii arkitektuvrra-, hábme ja designasuorgi. Politihkalaš ulbmil čuoččuha ahte arkitektuvra, hápmi, designa, dáidda ja kulturárbi leat mearkkašahtti servvodathuksemii danin go hábmejuvvon eallinbiras váikkuha juohke olbmo árgabeaivvis earret iežá dearvvašvuodas ja čálggus. Norrbottenis hábmejuvvon eallinbiras šaddá ollu eanet áigeguovdil boahnteáiggi industriija ásaheami, servvodatnuppástusa, viessohuksen lassáneami ja sisa sirdima olis.

Proseantanjuolggadus mielddisbuktá ahte unnimus akta proseanta ođđa-, ođđasit- ja joatkkahuksehus bušeahtas galgá ruhtadit dáiddalaš hábmemma mii lea čadnojuvvon huksemii. Norrbottena Guovlu geavaha proseantanjuolggadusa, joatká geavahit dan ja ovddida barggu mii dahká dáidaga eanet almmolažžan ja ahte eanet gielddat, fitnodagat ja priváhta aktevrat geavahišgohtet njuolggadusa.

Norrbottena Guovlu háliida:

- dárjut lassi gelbbolašvuoda hábmejuvvon eallinbiras politihkkasuorgái.
- doarjut gielddaid almmolaš dáiddalaš hábmen bargguid ja ovddidit barggu mas eanet gielddat Norrbottenis geavahišgohtet proseantanjuolggadusa.
- ovddidit barggu mas eanet Norrbotten gielddat geavahišgohtet gielddalaš servvodathuksen kulturbirasprográmma.

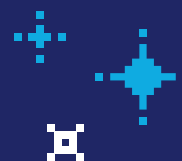
Kultuvrralaš ja kreatiivvalaš ealáhus

Kulturplána siskkobealde Norrbottena Guovlu láhčá dili ámmátlaš kulturhábmejeaddjiide, namma lassin surggiin govva, hápmi ja design, duodji ja giehtabargu, dánsa, musihkka, teáhter, girjjálašvuohta ja filbma. Norrbottenis lea nana čanastupmi gaskkal oktagaslaš kulturhábmejeaddjiid, kultuvrralaš fitnodagaid ja kreatiivvalaš

ealáhusaid (KKN) ja ieža aktevrraid kultursuorggi siskkobealde. Norrbottena Guovlu lea earret iežá lihkostuvvan lágide čeahkkimiid ja lonohallamiid gaskkal guosse-ealáhusa ja ámmátlaš kulturhábmejeaddjiid giehtadáidagis, giehtabarggus, duojs ja designas. Dát ovttasbargu gálga joatkašuvvat ollisvuođa lahkoniin nannen dihte hábme- ja designsuorggi Norrbottenis.

Norrbottena Guovlu háliida:

- doarjut dáidda- ja giehtabargikollektiivva nannen dihte ámmátlaš kulturhábmejeaddjiid.
- ásahit hápmi ja designa guovddáža nannen dihte Norrbottena giehtadáiddáriid ja designeriid.
- ovddidit suorgerasttildeaddji ovttasbargguid ja innovašuvnna doarjjodettiin KKNa ovdáneami.

Digitaliseren

Mii leat digitála áiggis mii rievdá jođánit ja dat čavge gáibádusaid sihke struktuvrras ja láhttenuogis. Digitaliserema lassáneapmi lea addán vejolašvuođaid kulturaktevrraide dárjut buktagiid iežá hámis ja olahit ođđa joavkkuid, muhto leat maid ollu hástalusat nugo váilevaš digitála gelbbolašvuohta ja váttisvuođat váldit mávssu digitála kultursisdoalus. Lea erenomáš dehálaš čuoovvolit dahkkivuoigatvuođadirektiivva ja ahte buhtadusat ja sullasaš čájáhusbuhtadusat máksojuvvojit maiddái digitála doaluide.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ovddidit gelbbolašvuođa dahkkivuoigatvuođalaš gažaldagaide ja digitála ávnnas háhkama ektui.
- ovddidit digitála gelbbolašvuođa Norrbottenis, oahpu ja doarjagiid bokte.
- ovddidit digitála beasatlašvuođa ja innovašuvnna, nannen dihte kultuvrra infrastruktuorra.

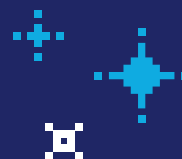
Fáddájahki

Guokte fáddájagi galget čađahuvvot čuovvovaš kulturplánaáigodaga. Vuosttáš fáddá 2023 lea Digitaliseren. Nubbi fáddájahki lea 2025, ja mearriduvvo gaskamuttus plánaáigodaga. Norrbottena Guovlu ovddida fáddájahkebargguidis earret iežá lasiheames bargiresurssaid, addit guvllolaš kulturdoaibmasajiide ja organisašuvnnaide geain lea doaibmasajidoarjja bargun ovddidit fáddájagi, ja vuoruhit fáddá guoskevaš prošeavttaid prošeaktaruđa juoga-deamis.

Norrbottena Guovlu háliida:

- nammadit 2023 fáddájagi Digitaliseremii ja nammadit 2025 fáddájagi mas fáddásisdoallu mearriduvvo gaskamutto plánaáigodaga.
- ávžžuha doaibmasajiid, gielddaid, organisašuvnnaid, aktevrraid ja siviilaservvodaga fuomášuhttit fáddájagi sin doaibmasajiiguin ja aktivitehtaiguin.

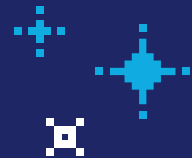

Kultuvra buohkaide ja ovttas iežáiguin

Kultuvra buohkaide ja ovttas iežáiguin guoská kultuvrra sajádaga jea-raldagaide: fysalaš ja digitála, sihke kulturhábmejeaddjiide ja galled-eaddjiide. Visot guvllolaš kulturdoaibmasajit ja doaibmasajit geat ožžot kulturdoarjaga Norrbotten Guovllus galget deavdit Stáda kulturráđi ulbmiliid namalassii kultureallin mii lea olámuttus olbmuid geain lea doaibmanvariánta. Kultuvra buohkaide ja ovttas iežáiguin guoská dovddaheami ja geahččanguovllu mánggabealatvuhtii, gii oažžu oidnot, gean historjjá mitaluvvo ja mii lea norbma. Beassat dovdáhit iežáiguin lea eaktun dovdat oassin servodagas. Norrbottena Guovlu háliida doarjut álggahusaid mat váikkuhit kultuvrralaš oassálastimii ja girjáivuhtii, láhčit dásseárvosaš deaivvadan diliid ja ovddidit hbtqi-gažaldagaid diđolašvuoda ja gelbbolašvuoda. Norrbottena Guovlu galgá ovddidit kultureallima sadjosa, relevánssa ja ahte lea beroštahti juohkehažžii.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ahte guvllolaš kulturdoaibmasajit ovddidit bargguideaset viiddes oassálastimin.
- čuovvolit ja guorahallat govt nissonat ja dievddut vuostáiváldet iešguđegelágán kulturdoarjagiid.

Mánát ja nuorat

Norrbottena Guovlu galgá ovdánahttit mánáid ja nuoraid sadjosa ja vejolašvuoda iežas hábmemii ja ovddidit barggu viiddideames oassálastima, servvolašvuoda ja váikkuhanfámu. Leahkit oassin fierpmádagas dahje dovdat oktiigullelašvuoda lea dehálaš identitehtii ja iešdovdui, dego vejolašvuohta friddjavuodas mátkkoštit ja oassálastit doaimmaide ruovttogielddas ja leanas maŋŋil skuvlaáiggi.

Lasihit beasatlašvuoda

Visot Norrbottena gielddat dárjut oahpahusa kulturskuvlla bokte ja dán doaimmas lea mearrideaddji mearkkašupmi nuoraide go dat addá vejolašvuoda deaivvadit kultuvrrain ja iežas kulturhábmemii. Ruhtadeapmi lea hástalus seammá go háhkat pedagogaid,

dan dihte go mángga gielddas lea álbmotlohku unni seammás go geográfalaš viidodat lea stuoris. Lea dehálaš viidásit bargat iešguðegelágán vugiiguin mat ovdánahttet beasatlašvuoda báikkiin gos kulturfálaldagaid lea ráddjejuvvon, erenomážit olggobealde guovddášbáikkiid.

Mánáid ja nuoraid vuoigatvuohta kultuvrii

Juohke mánás lea njuolggus kultuvrii ja Ruotas lea mánáidkonvenšuvnna láhka ja dat mearkkaša ahte lea oktasaš ovddasvástádus čuovvut lága. Praktihkalaččat duohtandahkat mánáidkonvenšuvnna mearkkaša ahte eanet mánát ožžot dásseárvosaš vejolašvuoda kultuvrii ja alla kvalitehtalaš ámmátlaš lávdedáidagii.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ovttasbarggadettiin nuoraiguin, gielddaiguin ja guvllolaš aktevvraiguin ovdánahttit ángiruššamiid nuoraid váikkuhanfápmui ja oassálastimii.
- iskat vejolašvuodaid iešguðegelágán konseapttaide nu ahte kultuvrra lea sadjosis olggobealde guovddášbáikkiid.
- ahte Norrbottena kulturdoaibmasajit erenomážit vuhtiiváldet doaibmasajiid mat ovdánahttet mánáid ja nuoraid deaivvadeami kultuvrrain ja iežas hábmema.

Nationála unnitlogut ja álgoálbmogat sámit

Nationála unnitloguid ja álgoálbmoga sámiid kultuvra lea dehálaš, aktiivvalaš ja odđahutkkuslaš oassi Norrbottena kultuvrras. Sámis gávnnat guovllu eanemus lihkostuvvan dáiddáriid ja ámmátlaš kulturhábmejeaddjiid ja Duortnosleagis šuđđá áŋgirusšan ja ovdánanfápmu. Leanas lea maid mearkkašahtti

ruotasuoma- ja romalaš kultuvra. Norrbottena Guovllus lea buohtalastin rolla guovllu aktevraraide. Gielddat, organisašuvnnat, ámmátlaš kulturhábmejeaddjit ja iežá aktevrrat deaivvadit ja fárrolaga ovddidit nationála unnitlogu ja álgoálbmot kultuvrra. Aktevrrat dáhttut ovttasráđiid gaskkal kulturhámiid, nana infrastruktuvrra lágideaddjisurggiid ja deaivvadanbáikkiid gosa sáhtta čoahkkanit.

Norrbottena Guovlu háliida:

- lážidettiin nana nationála unnitlogu- ja álgoálbmotorganisašuvnnaid gávnnadit nationála unnitlogu ja álgoálbmot kultuvrra ovdánemiin.
- ovddidit nationála unnitlogu ja álgoálbmot deaivvadanbáikkiid, ovttasráđdevugiid ja gulahallan forumiid mas besset juogadit vásáhusaid ja ovddidit gelbbolašvuoda.
- láchit dili mánáide ja nuoraide kulturhábmemii ja nationála unnitlogugielat ja sámegielat mánáidpedagogaš doaibmasajiide.
- doarjut nationála unnitlogu ja álgoálbmot kulturhábmemiid, ovddideames kultuvrralaš dovddaheami, identitehta ja giela.
- kulturčohkkejeaddji doaibmasajiid siskkobealde cegget ovttaháje mánge suorggi duortnuslaččaide, kveanaide ja láddelaččaide ovttasráđiin unnitlogu aktevrarain.
- fátmastahhtit Duortnosleagitteáhtera kulturovttasráđdemodellii nannen dihte doaibmasaji ovdánan eavttuid.

Lágideaddjit almmustahttet kultuvrra

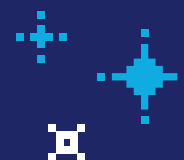
Searvvit, ásahusat, gielddat, oahppolihtut, skuvllat, biográfat, searvegottit, ealáhusat ja eaktodáhtolaš aktevvrat guddet Norrbottena lágideaddjiidsuorggi. Lea dehálaš ahte lágideaddjiin leat nana lágidan eavttut nu ahte dáiddalaš ja alla kvalitehtalaš doaibmasajit olahit gehččiid ja juohkehaš gii háliida beassá

oassálastit. Dárbbasit ovttasráđiid iešguđetge dásis ovddideamis lágideaddjiidsuorggi. Oahpu, oktiiordnema, fierpmádagaid ja digitála čovdosiid bokte lea vejolaš profešonaliseret ja almmustahttit mánggabealat kulturvásáhusaid eanebuidda. Sihkkarastin dihte lassáneami ja ođasmahttima de ferte ovdánahttit bargguid mat gusket nuorabut lágideaddjiide ja boahpteáiggi lágidemiide.

Norrbottena Guovlu háliida:

- doarjut lágidanovddideaddji vuolggahemiid oktiiheivehemiin ja gelbbolašvuodaovdánahttimiin.
- joatkit nannet lágideaddjidási lassáneami ovddideamis nuorabut lágideddjiid.

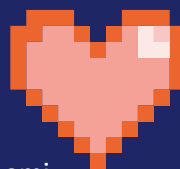
Kultuvra ja dearvvašvuohta

Kultuvrra ja dearvvašvuođa suorggi vuodđun leat dutkamat mat čájehit ahte kultuvra sáhhtá váikkuhit dearvvašvuhtii positiivvalaččat, dat addá oktavuodaid, unnida hušša, botke sierranemiid ja olggušteami, boktá muittuid, geahpidit dikšuma ja giedahallama ja vel ovddidit dearvvašvuođa. Kultuvra ja iežas hutkkan sáhhtá nannet iešdovddu, identitehta ja gullevašvuođa. Suorgi gáibida ovttasráđiid gaskkal kultursuorggi ja dearvvašvuođa- ja

buohccedivššu aktevrraid ja vel fuolahusa. Vásáhusat čájehit ahte ángiruššamat main leat čielga fálaldagat ja vuolggasadji lea kulturdoaimmasajiid dábálaš doaimmat, ledje buoremus eavttut čađaheapmái. Dánsut dearvvašvuođa dihte čadahuvvo ovttasbargguin gaskkal gieldaid ja kulturskuvllaid. Dat lea eastadeaddji vuohki mii lea duodaštuvvon váikkuha bures nuoraid psyhkalaš dearvvašvuhtii ja lea ásahtuvvon Norrbottenii moatti jagis ja mii ain ovdána.

Norrbottena Guovlu háliida:

- joatkit ovddideamis Dánsut dearvvašvuođa dihte Norrbottenis doarjjodettiin oktiiheiveheami ja sajusteami.
- doarjut kultuvrra ja dearvvašvuođa bidjosiid ja oktiiheivemiid gaskkal kulturdoabasajiid ja dearvvašvuođa- ja buohccedivššu aktevrraid ja fuolaheami.

Ovttasrádis

Ovttasrádis iešguđetge dásis addá vejolašvuodaid almmustahttit ámmátlaš kulturfálaldagaid olles leanas. Guvllolaš Norrbottena kultuvrras lea viiddes ja ovdánahtti ovttasbargu guovlluiguin, gielddaiguin, ásahusaiguin, eiseválddiiguin, ámmátlaš kulturhábmejeaddjiiguin, siviilaservvodagain ja fierpmádagain sihke nationálalaš ja gaskariikkalaš dásis. Kulturhábmedeaddjiid fierpmádat, lonohan, gelbbolašvuoda ovddidan ja ovdánahtti bidjosiid bargu lea bissovaš.

Kultuvra Davvin

Kultuvra Davvin lea dan njealji davimus guovllu dáidda- ja kulturpolitihkalaš ovdáneami oktiiheivehanstruktuvra. Kultuvra Davvin bokte čađahuvvojit deaivvadanbáikkid, máhtolokten bidjosat ja gulahallamat guvllolaš ja nationálalaš aktevrain. Ovttasbarggut gaskkal iešguđetge kultursurggiid dáhphuvvet earret iežá kulturpolitihkalaš ovttasbargguin,

joatkkaoahppobidjosiiguin, kollegiála lonuemiin, ovttasbargoprošeavttaiguin ja fálaldatovttasráđiin. Davvileanat oidnet erenomážit ahte dárbbasa ovddidit kollegiála ovttasbarggu guorahallamii ja čuovvoleapmái. Joatkit ovdideamis davvileanaidovttasbargguid, sáhtta eastadit oktasaš hástalusaid ja valljugit kultuvrra beasatlašvuoda.

Riikkaidgaskkalaš

Ovttasbargu eará guovlluiguin ja aktevrraiguin Davviguovllus, Barentsguovllus ja Árktesis lea doaimmahuvvo joatkevaččat prošeavttain, lonuhemiin ja resideanssas. Riikkaidgaskkalaš lonuheapmi váikkuha kultuvrralaš girjáivuhtii, ahte Norrbottena geahččit ja galledeaddjit vásihit ođđa dovddahemiid ja muitalemiid seammás go ovdánahttit dáiddalaš ovdáneami.

Siviilaservvodat ja kultursektor jurddaguoddin

Norrbottena siviilaservvodagas lea guhkilmas árbevierrun váikkuhit ovdáneapmái. Sáhttet leat sosiála fitnodagat, ovttasbarggut, oskkolaš servvodagat, fágasearvvit, vuodđudusat ja searvvit. Juohke organisašuvdna bargá iešheanalaččat ja hábme rollas ja doaimma. Norrbottena kultureallimii leat jurddaguoddi kultursektora organisašuvnnat, mas ovtt-

askas olbmo ja joavkkuid áŋgiruššamat ja ovttasbarggut leat dehálaččat leana kultuvrra almmustahttimii. Lea dehálaš ahte lea buorre ovttasbargu gaskkal ásašusaid ja jurddaguoddi organisašuvnnaid.

Álbmotoahppu

Álbmotoahppu lea friddja ja eaktodáhtolaš oahppu mii jođihuvvo álbmotallaskuvlla, oahppolihtu ja álbmotgirjerádjosa doaibmasajiin. Álbmotoahpus lea dehálaš sajádat Norrbottena kultureallimis ja lea oktasaččat stuorámus siviilaservvodatlaš aktevra oahppo- ja kultursuorggis. Álbmotallaskuvla váikkuha mángga kultursuorggi oahpuide, gurssaiguin nugo ovdamearkka dihte dáidda, musihkka, dánša ja media. Oahppolihttu čadaha oahpporieggáid, kulturprográmmaid, ja ieža álbmotoahpuid ollu ieža surggiid ja ávdnasiid gaskkas.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ovddidit ovttasráđiid siskkobealde Kultuvra Davvin ja ovddidit kulturpolitiikhkalaš sajádaga 2024 ođasmahttin barggu.
- ahte Norrbotten Guovllu kulturdoaibmasajit ovttasbarget interregionálalaččat.
- ovdánahttit lonuhallamiid ja resideanssaid natióálalaččat ja riikkaidgaskasaččat.

Kultursuorggit

Norrbottena Guovlu juohká kulturovttasráđđemodealla čieža surggiid vuodul, stáhtalaš gaskaomiid guvllolaš kulturdoaibmasajiide, dánja bargguin ovddida leana álbmogii buoret háhkanvejolašvuoda kultuvrii. Juohke kapihttalis lea oanehaš čilgehus gullelaš suorggi dilis ja daid iešguđegelágán aktevrraid, čuovvovaččat čilgejuvvojit kulturovttasráđđemodealla fátmastuvvon doaibmasaji dahje doaibmasajiid áigumušat.

Arkiiva

Norrbottena arkiiva hálddaša oasi oktasaš kulturárbbis ja lea oassi min kollektiiva muittus. Arkiivvas leat teavsttat, govat, filmmat ja jietna ja dávvirat, ja leat dehálaš gáldun historjjá dihtui ja ipmárdussii govt servvodat ja eallineavttut leat ovdánan. Arkiiva, mii maid rádjá dálááiggi dieđuid, dahká vejolažžan boahttevaš buolvvaide váldit oasi historjjálaš materiálas boahteáiggis. Bures sealluhuvvon arkiiva mii lea olahanmuttus, láhčá rabasvuoda ja eavttuid, rabas servvodahkii ja deavdá doaimma ja addá vejolašvuoda oassálastit demokrátalaš manolahkii. Digitaliserema ođđa tehnikka ja ieža dáhpusaid formáhtat leat ovttaskasa stuorámus hástalus arkiivasektoris.

Norrbottenis gávdnojit 14 gielddaarkiivva, main muhtumiin leat govvaarkiivvat. Ájtte musea arkiivvas, Ájas, leat erenomáš publikašuvnnas, dokumeanttat ja sámi organisašuvnnaid ja kultuvrra ovttaskas arkiiva. Arkiivva rabasvuohta lea dehálaš arkiivva

máhtolašvuođa riggodahttimii ja beroštupmái. Almmolaš ja pedagogalaš bargu iešguđetge ulbmiljoavkkuid vuoste, erenomážit mánáid ja nuoraid ja Norrbottena skuvllaid, dárbbáša ovddidit.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ráhkadit plána arkiivamateriála joatkevaš digitaliseren bargui.
- lasihit digitaliserejuvvon arkiivamateriálaid olahanvejolašvuodaid.
- ovddidit almmolaš ja pedagogalaš doaibmasaji, erenomážit fuomášumi mánáide ja nuoraide, loktemis arkiiva riggodaga ja olahit ođđa oassálastiid.
- váikkuhit arkiivvaid ovttasbargolassáneapmái namalassii oktasaččat ovddidit gelbbolašvuoda ja oktiiordnet ovddidangažaldagaide.
- doarjut ja leahkit ráđđeaddi álbmoga arkiivagažaldagaide ja ovddidit máhtolašvuoda arkiivva doaibmasajis.

Girjerájus, lohkan- ja girjjálašvuodaovddideaddji doaibmasajit

Norrbottenis gávdnu girjerájus gielddaid, guvllolaš, stáhtalaš doaibmasajiin ja friddjaskuvllain, vuodđudusain ja ovtta álbmotallaskuvllas. Girjerádjosat addet leana álbmogii háhkanvejolašvuoda girjjálašvuhtii, mediai, kultuvrralaš vásáhusaide, dihtui ja máhttui. Lohkanovddideaddji, digitaliseren, digitála oassálastin ja ovddiduvvon guvllolaš ja nationálalaš ovttasbargu leat ain ovddos strategalaš dehálaš suorggit.

Girjerájus galgá leahkit olámuttus buohkaide ja erenomážit fuomášuhttit nationála unnitloguid ja álgoálbmoga sámiid, olbmuid geain lea iežá giella go ruotagiella ja olbmuid geat leat doaibmahehttejuvvon. Álbmotgirjerájus galgá erenomážit vuoruhit mánáid ja nuoraid.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ovddidit ja nannet guvllolaš girjerájusovttasbargguid ja ovddidit digitaliseren barggu mii almmustahtta girjerájusbálvalusaid, girjjálašvuoda ja mediaid álbmogiid.
- doarjut álbmotgirjerádjosa ovdáneami, rabasvuodain ja beasatlaš báikin demokratijii ja servvolašvuhtii ja resursan bistilvuoda lassáneapmái.
- nannet lohkanovdánahtti barggu ovddideamis lohkan ja girjjálašvuoda beroštumi.
- doarjut álbmotgirjerádjosa media- ja diehtomáhtolašvuoda barggu ovddideamis Norrbottenlaččaid digitála servvolašvuoda.
- ovddidit Polarbibblo, mánáid mitalusaid ja hutkama dihte, resursan mánáide Ruotas ja Sámis.

Girjjálašvuohta

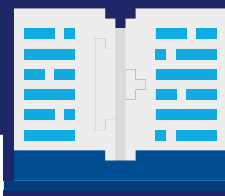
Girjjálašvuohta lea sihke giella- ja kulturguoddi. Dat addá rikkes giela mii lea mearkkašahtti eaktun demokratiijii ja sátnefriddjavuhtii. Leana girjjálašvuođasuorggis leat mánga unna aktevrra mas juohke aktevra lea dehálaš girjjálaš Norrbottenii. Norrbottena girjjálašvuohta ii beakke nu viidát go galggalii, vaikko leage bures ovdánan infrastruktuva. Eanet bidjosat dárbbasuvvojit čalmmustahttin dihte Norrbottena ámmátlaš girječálliid ja addit vejolašvuođa norrbottenlaš girjjálašvuhtii, erenomážit nationála unnitlogugielaide ja álgoálbmoga sámiid gielaide.

Váikkuhettiin ámmátlaš girječálliid šaddama, de lea dehálaš nannet nuorra olbmuid čállemiid earret ieža mentorvuođa, bargobájiid ja

oanehis čállingurssaid bokte. Dát lea suorgi maid sáhtá ovddidit ovttasbargguin Norrbottena álbmotgirjerádjosiin.

Norrbottena Guovlu háliida:

- álggahit prošeavttaid ja bidjosiid mat ovdánahttet ovttasbargguid ja ráhkadit deaivvadanbáikkiid main ulbmil lea nannet Norrbottena ámmátlaš ja girjjálaš kulturhábmejeaddjiid.
- dahket oinnolažžan ja addit vejolašvuođa norrbottenlaš girjjálašvuhtii, erenomážit nationála unnitlogugielaide ja sámiide.
- ovddidit čállin ja mentorprográmma arenaid doarjun ja ovddidan dihte girječálliid.
- oahpuiguin, resideanssain ja ráđdeaddimiin doarjut girječálliid girjgoasttideaddjiid ja ieža ámmátlaš kulturhábmejeaddjiid.

Govva, hápmi ja designa

Norrbottenis lea rikkes dáiddaeallin gos leat ollu aktevrrat ja doaibmasajit. Mañimuš jagiid lea leana dáiddasuorgi bures ovdánan, erenomážit infrastruktuvrra ceggemis, namalassii ása husat, organisašuvnnat, ámmátlaš kulturhábmejeaddjit ja dáiddárvuojeheaddji vuolgga husat. Norrbottena dáiddarat oidnojit sihke nationála ja riikkaidgaskasaš arenain, oassálasttidettiin dovddus ása husaiguin ja biennalaiguin vuovdalemiin ja čájáhusaiguin, gos erenomážit sámi dáiddarat leat olahán guhkás gaskariikkalaš dáiddalávddis.

Ollislašvuodain galgat nannet Norrbottena hábme- ja designasuorggi. Bijut mat ovddidit mánáid ja nuoraid deaivvadeami ámmátlaš dáidagiin ja iežas hábmemiin, leat ain guovddázis guovllu dáiddadoaibmasajiin.

Hávvaráiti

Hávvaráiti lea Ruoŧa stuorámus latnja dálááiggedáidagii ja lea álggorájis 2010 ovddidan barggu mas dáidda lea gehččiid vásáhus, jurdda ja smiehttan resursa, muhto maiddái hástalit iežas ja ohcalit ođđa geahččanguovvluid eallimis.

Dáiddabagadalli

Dáiddabagadalli čalmmustahttá govt dáidda ja kultuvra leat oassin demokrátalaš servvodagas. Oassi barggus lea nannet Norrbottena mánáid ja nuoraid vejolašvuoda váldit oasi dáidagis ja iežas hábmemii. Dáiddabagadalli lea maid resursan gielddaide govvaáidda gažaldagaide.

Norrbottena Guovlu háliida:

- doaimmahit eanet gaskariikkalaš ja gaskakultuvrralaš lonuheami ja ovttasbarggu.
- ovddidit unnitlogugielaide ja álgoálbmoga sámiid gielaide pedagogalaš doaibmasajiid.
- váikkuhit hábmejuvvon eallinbiras barggu ja ságastallamii mii guoská dáidaga rolla servvodatovdáneamis.

Norrbottena Guovlu háliida:

- addit ráđi ja doarjaga ovddidangažaldagaide dáiddasuorggi dálá ja ođđa doaibmasajiide.
- doarjut barggu mii ovddida dáidaga ja kultuvrra mánáide ja nuoraide.
- ovddidit barggu mii álggahivčče guovllu produseantaoahpu.
- váikkuhit hábmejuvvon eallinbiras barggu ja ságastallamii mii guoská dáidaga rolla servvodatovdáneamis.

Dáiddamusea Davvin

Dáiddamusea Davvin, Norrbottena leanadáiddamusea, čájeha servvodatáŋgirvuoda ja kritihkalaš jurddašuvvon dálááiggedáidaga mas geográfalaš vuolggasaddji lea Barents. Dáiddamusea Davvin galgá movttidahttit kreatiivavuoda ja friddja jurddašeami, álggahit ságastallamiid ja ovddidit dáidaga árrjjalaš jietnan almmolaš ja demokrátalaš ságastallamis.

Dáidaga resursaguovddáš

Dáidaga resursaguovddáš ovddida barggu mii doarju Norrbottena ámmátlaš dáiddáriid ja giehtadáiddáriid, fáladettiin oahpu, gaskkustit bargguid, láhčit čájáhusvejolašvuodaid, jođihit prošeavttaid ja ovddidit riikkaidgaskasaš lonohan ja resideansa bargguid. Ovddideames dáiddáriid iešguðegelágan bargguid leanas ja leana olggobealde, dainna doarjut ámmátlaš dáiddáriid vejolašvuodaid orrut ja eallit Norrbottenis.

Norrbottena Guovlu háliida:

- Bárentsa geográfalaš vuolggasajii ovddidit ovttasbargofierpmádagaid ja kreatiiva ja demokrátalaš sagastallamii.
- guvllolaš ovttasbargguin ja oasseváldimiin ovddidit odđa arenaid miehtá leana, gehččiid deaivvadeamiide, ja dálááiggedáidaga ságastallamiidda ja dáidaga rolla servvodatovdáneamis.
- vuodđudit musea suorrin davvi Ruota dálááiggedáidagii.
- ovddidit pedagogalaš doaibmasajiid ja musea rabas doaimmaid.

Norrbottena Guovlu háliida:

- joatkit lasihit čájáhusbáikkiid ja bargguid guvllolaččat, natióálalaččat ja riikkaidgaskasaččat, ja fátmmastit odđa dáiddáriid guovllu dáiddalávdái.
- joatkit ovddidit guovllu resideansadoaibmasaji.
- nannet guovllu kuráhtora doaimma ja rolla oahpuid ja fierpmádathuksema bokte.
- ovddidit leana performancedáidaga ovttasbargguin dánsunbagadalliin.

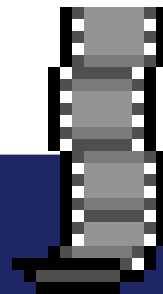
Filbma – filbmakultuvrralaš doaibmasadji ja pedagogihkka

Filmpool Nord lea sihke filbmafitnodat ja resursaguovddáš pedagogihkkii. Resursaguovddáš barggus Filmpool Nord bargá filmmain, ja mánáid ja nuoraid filbmapedagogihkain skuvlla siskkobealde ja olggo-bealde, ja dasa lassin doarju nuoraid filbmaberoštumiid. Doaibmasadji galgá maid ovdánahttit filmmaid leavvama ja čájehemiid. Visot Norrbottena gielddat fátmastuvvojit Filmpool Nord filbmakultuvrralaš ja pedagogalaš bargui leana skuvllaid bokte. Ovddidit gelbbolašvuoda govt hábmet, kritihkalaččat guorahallat ja lasihit filbma geahččama addá perspektiivvaid, máhtu ja váikkuha kulturdoalli filbmamuitalus hábmemma lassáneapmái. Filbmamáilbmi (Filmriket) lea mánáide ja nuoraide hábmejuvvon lávdi ja lea maddái pedagogaide vuolggasadji geahččat, hábmet ja ságastallat guvllolaš, nassionálaš ja gaskariikkalaš filmmaid birra. Dán lávddi bokte ovdána maid demokrátalaš vuoigat-vuohta oahpahallat filmma giela.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ovddidit ja bissovaččat ođasmahtti Filbmamáilmmi filbmapedagogalaš sisdoaluin mii dagaha dán nationála lávddi áigeguovdilin boahtteáiggis.
- ahte filbma mii ráhkaduvvo leanas galgá leat sihke digitálalaš, fysalaš, guvllolaš ja nationálalaš ja maddái ovtastuvvot oahpuin mii riggodahtta almmustahttima ja geavahuvvot filbmapedagogalaš materiálan.
- filbmakultuvrralaš doaibmasaji bokte ođasmahttit norrbottenlaš filbmaealáhussuorggi ja taleantaovddideami.

Musea ja kulturbiras

Kulturbiras lea olmmoš váikkuhuvvon fysalaš biras ja sáhttá fáttmmastit visot gaskkal oktagaslaš objeavttaid ja stuorra eanadatosiid. Norrbottena kulturbiras gaskkusta leana kultur- ja servvodatovdáneami ja eallineavttuid ja doaibmasajiid mat hábmejit leana.

Museat leat oassin servvodaga oktasaš muittus ja galget váikkuhit servvodatovdáneapmái ovdánahttimis máhtu, kulturvásáhusaid ja friddja oaivvildeapmái.

Museadoaibmasadji lea viiddes doaba mii earret iežá fáttmmasta bargguid nugo háhkat, seailluhit, gaskkustit ja ealáskahttit kulturárbeguovllu. Lea dehálaš ahte kulturárbeásahusat ovttilis hástalit ja problematisere árbbi oainnu, historjjálaščállima, identitehta ja gáhttenideologii. Nationála unnitlogut ja álgoálbmogat sámit leat ain dehálaš oasit Norrbottena kulturárbbis ja beliid almmustahttin bargu ja lasihit guovllu máhtu.

Norrbottena musea

Norrbottena leanamusea lea lean stuorámus kulturbirasguovllu ásahus ja lea bargá viidát Norrbottena kulturárbbiin, ovdahistorján, historján ja dálááiggiin mii galgá hálddašuvvot, almmustuvvot ja ovddiduvvot. Kulturárbi almmustuvvo dutkama, aktiivvalaš čoakkáldathálddahusa ja viiddes prográmmafálu, čájálmasaid ja ieža doaibmasajiin gehččiid várás.

Norrbotten musea kulturbiras

Norrbottena musea čađaha arkeologa ja viessu-antikvariáhtalaš surggiid vuolggahusbarggu. Vuolggahusbargu lea dehálaš oassi operatiiva kulturbirasbarggus. Iežá oasit kulturbirasbarggus lea iežas álggahuvvon proševttat ja dutkanovttasbarggut.

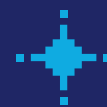
Norrbottena Guovlu háliida:

- ovddidit viidát digitála fálu olaheamis olles leana.
- gávdat guhkit áiggi ja bissovaš čovdosiid ulbmillaš báikkiide dávviiridda, čoakkáldagaide ja doaibmasajiide gehččiid várás.
- viidasit ovddidit fysalaš ja digitála beasatlašvuoda viiddideamis hárvegehččiid ulbmiljoavkku oassálastima.
- digitaliserema bokte ja digitaliseremiin almmustahttit Norrbottena musea vuorkká dutkiide ja almmolašvuhtii.
- fierpmádagain, dutkanprošeavttain ja prográmmain lasihit ovttrasrádiid ja ovttsbarggu iežá aktevrraiguin ja beliiguin.
- ovddidit Skájdde Meahccedoalo- ja Golgimusea ja guoskevaš aktevrraid, vuosttažettiin gáhttet guovllu kulturvistii dikšon- ja divodandoaibmabijuiguin.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ovddidit ovttrasrádiid kulturbirasfierpmádagain lasihan dihte oktasaš dutkan- ja ovttsbargoprošeavttaid.
- ovttrasrádiin ieža aktevrraiguin loktet eanet dutkanprošeaktaohcamiid lasihan dihte gelbbolašvuoda.
- láchit dili ja ovddidit ovttsbarggu dutkanvuđot digitaliseremii.
- digitaliseremiin almmustahttit Norrbottena musea čoakkáldagaid dutkiide ja almmolašvuhtii.
- loktet áigeguovdilis servvodatnuppástusaid, industriijadoaibmasajiid ja dálkkádatrivedamiid mat váikkuhit Norrbottena kulturbirrasiid ja kulturárbbi.

Lávdedáidda

Lávdedáidda doahpagii gullojit dánsa, musihkka ja teáhter ja maidái šanŋerrasttildeaddji dáiddahámit nugo ovdamearkka dihte dáláiggi sirkus, mii ovdanbuktojuvvo njuolgga gehččiide. Moadde ásausat, guovddášoahput, lágideaddjisearvvit ja ámmátlaš kulturhábmejeaddjit ja joavkkut leat Norrbottena lávdedáidaga ekovuogádat. Mánŋa aktevrre barget erenomážit nationála unnitloguiguin ja álgoálbmogin sámiguin. Guossečájálmasat ja riikkaidgaskasaš ovttasbargu addá nana fierpmádagaid ja váikkuhusaid. Ođasmahttin ja dáiddalaš ovdáneapmi dáhpáhuvvá ođđa bargovugiiguin, lonuhallamiin, ja ovttasráđiin. Kulturskuvllat, estehtalaš prográmmat, oahppolihtut, álbmotallaskuvllat ja universitehtaoahput gávdnojit leanas. Norrbottenis lea lávdedáidda dehálaš arena rabas ságastallamii ja guorahallamii, guoimmuhallamii, kritiseremii ja gažadeapmái.

Dánsa

Norrbottena dánsun lea rievdan maŋimus jagiid. Ođđa aktevrrat leat lassánan ja struktuvrrat lea ovdánan. Dánsunsuorggis lassánit doaimmat ja ovdána positiivvalaččat, ja leanas beroštupmi bargat ámmátlaččat šaddá, mii

váikkuha ovttasbargu, ođasmahttin ja váikkuhanfámu lassáneapmái. Dan dihte go dánsunsearvvit ja kulturskuvllat nannejit mánáid ja nuoraid iežaset dánsuma, de leat dát aktevrrat dehálaš oassi Norrbottena dánsuma infrastruktuurii.

Dánsa Davvin

Dánsa Davvin lágida, produsere ja gaskkusta alla kvalitehtalaš dánsundáidaga mii dárju mánggabealat fáladagaid Norrbottena gield-dain ja dánsunčájálmasaid sihke nuorra ja boarrásit gehččiide.

Dánsunbagadalli

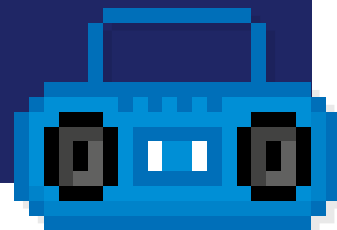
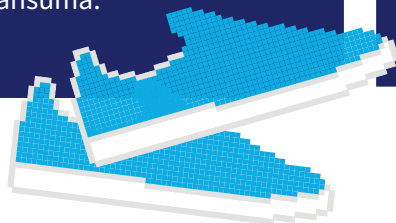
Dánsunbagadalli bargá strategalaččat ja operatiivvalaččat nannemis, ovdánahttimis ja ovddideames dánssa kulturvuohkin. Rollas galgá vuolggahit ja ovttasrádis iešguđegelágán prošeavttain ja leahkit čanastupmi gaskkal dánsasuorggi ja iešguđetge aktevrraid nugo skuvla, searvvit ja gielddat.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ovdánahttit ámmátlaš dánsáriid ja koreográfiid eavttuid orrut ja leahkit Norrbottenis.
- gielddaiguin ja dálá dánsunlávddiin nannet dáiddavuogi dánssa, iežas ja ovttas produserema, dánsunčájálmasaid ja guossečájálmasaid bokte.
- lasihit kulturásahusaid, ovddideaddji doaibmasajiid, gielddaid ja guovlluidgaskasaš ovttasrádiid ja oktiiheiveheami, ovddideames infrastruktuvrra.
- ovttasrádis guvllolaš aktevrraiguin ja oassálastit viiddes ságastallamii ovddideames dánsuma.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ovdánahttit barggu mii addá mánaide ja nuoraide vejolašvuodaid vásihit, hábmet ja dánsut dánssa.
- váikkuhit infrastruktuvrra ja produkšuvdnadási nannemii, ovttasrádiin ja oktiiheiveheamiin.
- doarjut ámmátlaš dánsueallima eavttuid ja ovdánahttit bissovaš struktuvrraid ja oktiiheiveheamiid.
- ovddidit leana performancedáidaga ovttasrádiin Dáidaga resursaguovddážiin.

Musihkka

Norrbotten musihkkasuorgi fállá viidát ealli musihka sihke ámmátlaš kulturhábmejeaddjiid ja aktiiva amatevrraid ja joavkkuid. Infrastruktuvra fáttmasta visot gaskkal leana-musihkkaásahusa, oahpuid, populáramusihka ovddidanfitnodaga, amatevrraid ja ámmátlaš kulturhábmejeaddjiid mánggaid šánjeris. Kulturskuvla gávdu visot gielddain ja guvllolaš kulturskuvlaoktiiheiveheami bokte čohkkejuvvojit ovddidan ja ovttrasrádi resurssat.

Dárjumis olbmuid seammá vejolašvuoda viiddes musihkkii miehta Norrbottena dárbašuvvo nana lágideaddjidási. Lágideaddjit ja friddja musihkkaeallin váhtet lassi resurssa, gelbbolašvuoda ovddidan ja fierpmádat doarjaga. Dasa lassin váhtet oktilis funksiuvnnaid, sihke šánjer-spesifihkka ja oppalaččat.

Norrbottenlašmusihkka

Norrbottenlašmusihkka produsere ja dárju ámmátlaš musihkkadoaibmasajiid leanas. Norrbottena Big Bandain, Norrbottena NEOain, Norrbottena Kammarorkesteriin, Bitoma Kammaroperain ja viiddis luodubargiángiruššamiin, fállujuvvo ámmátlaš, alla kvalitehtalaš doaibmasadji mas lea mánggabealat čájálmasprográmma mánáide, nuoraide ja rávesolbmuid.

Norrbottena Guovlu háliida:

- doarjumiin, ovttrasrádiin ja ságastallamiin nannet Norrbottena musihkkasuorggi ovdáneami.
- ovdánahttit mánáid ja nuoraid musihkka beroštumi doarjjodettiin bossunmusihka ruovttoluotta boahtima ja šaddama.
- ovddidit koarraguovddáža mas ulbmil lean nannet koara ovtta hábmen vejolašvuodaid ja lávlla reaidun.
- ovddidit digitaliseren ja innovašuvnna barggu lasiheames beasatlašvuoda.
- guorahallat lea go dárbašlaš eaktoráhkadeaddji bijuide nationála unnitlogu ja álgoálbmot sámiid musihkkasuorgái.

Teáhter

Norrbottena teáhtersuorggis leat stuorát ja unnit ásašusat, friddja joavkkut ja ámmátlaš kulturhábmejeaddjit ja leat árbevirolaš amatevráteáhterdoaibmasajit ja báikkálaš gilirevyat. Iešguðegelágán šánjerrasttildeaddji ovttasbarggut ovdánahttet ja ođasmahttet dáiddavuogi. Báikkálaš riikateáhtersearvvit váikkuhit dasa go sihke guvllolaš ja nátionála teáhter olahit miehtá leana. Lágideaddjisearvvit dárjut viiddes teáhter dilálašvuođa Norrbottenis. Mánáin ja nuorain lea vejolašvuohta oázžut oktavuoda drámáin ja teáhteriin kulturskuvlla, joatkkaskuvlla teáhteroahpu, teáhterjoavkodoaibmasaji, Nuorra Lávdi Davvin ja Riikateáhtera Norrbottena LÄNK-prošeavtta bokte. Girona Sámi teáhter ráhkada ámmátlaš lávdedáidaga mas sámi kultuvra ja identitehta lea vuodđun. Teáhtera bargu lea ovdánahttit sámi gielaide ja loktet servvodat áigeguovdilis gažaldagaid. Teáhteraktevrrat čilgejit lágideaddjidásiid hástalusaid, makkár dárbu gielddas lea ulbmillaš lanjaide ja deaivvadanbáikkiide mas ulbmil lea nannet teáhterproduseanttaid

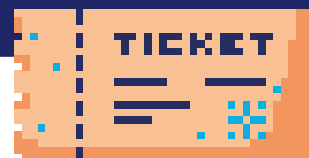
ja máhtto- ja vásáhuslonohallamii. Akta hástalus teáhtersuorggis lea ahte lágideaddjiid ruhtadeapmi oastit čájálmasaid lea unnon ja Norrbottena leana sturrosaš turneamáksu lea stuoris.

Norrbottenateáhter

Norrbottenateáhtera bargu lea dárjut ámmátlaš ja alla kvalitehtalaš teáhterčájálmasaid leana álbmogii mas mánát ja nuorat leat vuoruhuvvon ulbmiljoavku. Teáhter lágida jotkkolaččat guossečájálmasaid mat bohtet miehtá riikka ja lea ovttasrádis ámmátlaš teáhter- ja dásunsuorggi oktasašprodukšuvnnain, latnja ja tehnikka ovddasgeavahe-miin. Teáhter maid ovdána iešguðegelágán gehččiid ságastallanráidduid ja digitála dáhpháhusaid vuodul. Bargu mas fállat digitála čájálmasaid lea álggahuvvon. Teáhter ovddida maid barggu mas ulbmil livčče turneret visot produkšuvnnaiguin.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ođasmahttit ja ovddit kvalitehtalaš lávdedáiddafálu miehtá Norrbottena.
- guorahallat ovttag barggu ieža dáiddasurggiiguin ovddideamis teáhterdáidaga.
- leahkit rabas arena ságastallamii mas iešguđetge ládje guorahallet, guoimmuhit, kritiseret ja gažadit.
- nannet guovllugaskasaš ja riikkaidgaskasaš ovttag barggu ovddideames ja viiddideames teáhterdáidaga.
- joatkit hástalit, čalmmustahttit ja fátmastit nuoraid, ovddideamis Nuorra Lávd Davvin deaivvadanbáikin Norrbottena nuorra lávdedáiddáriidda.

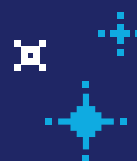

Norrbottena riikateáhter

Norrbotten riikateáhter gaskkusta lávdedáidaga teáhterservviide, skuvllaide, mánnádivššuide, giliviesuide ja ieža lágideddjiide Norrbottenis. Lea eaktodáhtolaš organisašuvdna mas lea guvllolaš bargun nannet lávdedáidaga ja erenomážit mánáid ja nuoraid ja dánssa. Norrbottenis leat 14 báikkálaš riikateáhtersearvvi, okta juohke gielddas, geat jahkásaččat eaktodáhtolaččat lágidit sullii 200 ámmátlaš, vuostazettiin guvllolaš produserejuvvon, lávdedáiddačájálmasaid. Mánnga gielddas lea báikkálaš riikateáhtersearvi áidna bissovaš ámmátlaš lávdedáidda lágideaddjit eahkedis.

Norrbottena Guovlu háliida:

- ovddidit barggu mii nanne ja ovddida lágideaddjidási.
- guorahallat lávdedáiddafálu oktiiheivehan reaiddu, erenomážit mánáide ja nuoraide.
- bargat bidjosiiguin ja prošeavttaiguin mat ovddidit ealáhussuorggi.
- ovttagrádiin guvllolaš aktevrraiguin ja oassálastit viiddes ságastallamiidda mat ovddidit ja ođasmahttet lavdedáidaga Norrbottenis.

Duodji ja giehtabargu

Norrbottena leana lea duodje- ja giehtabargorikkis. Lea oassin guovllu kulturárbbis mas árbevierut, dábit ja geavaheapmi lea sealluhuvvon buolvvas bulvii. Dálá digitála servvodat luvve geográfalaš ja fysalaš rájiid, mii addá ovdanbuktinvugiid mas árbevirolaš hábmen ja tehnikka deaivvadit dálááiggi ja boahtteáiggi govvádusain.

Duodje- ja hábmenuorggi ráhkadanprosessas ja geavaheamis ođđasit ávdnasiid atno eanet ja eanet stuorra produkšuvnnain. Suorgi sáhtá dainna veahkehit ovdánahttit doallelaš konsumeren- ja produserenminstara ja hukset doallelaš gávpogiid ja servvodagaid Agenada 2030 ulbmiliid vuodul.

Norrbottenis ellet ja leat mánaga sámi duojárat ja duodji lea guovddáš oassi sámi kultuvrras, lea sihke kulturguoddin, ealáhus ja identitehtahábmejeaddji.

Doaibmabijut mat addet mánáide ja nuoraid vejolašvuoda deaivvadit ja duddjot ja hábmet sihke skuvllas ja friddjaáiggis galgá nannet. Álggahit proševttaid ja fállat pedagogaide gelbbolašvuodáloktema ovdánahtta mánáid ja nuoraid duodje- ja hábmenjoaimmaid eavttuid, go besset gávnnadit duoji ja hábmemma dovddademiin iežaset eavttuid vuodul.

Duodje- ja hábmenbagadallit

Duodje- ja hábmenbagadalli bargá strategalaččat ja operatiivvalaččat nannemis, ovdánahttimis ja ovddideamis Norrbottena duodje-, giehtabarggu- ja hábmenuorggi fuomášuhttimis duoji, giehtabarggu ja smávaskála designa. Nannet mánáid ja nuoraid vejolašvuodaid duddjomii ja hábmemii ja beassat ovddidit iežaset gieđaid hábmen attáldagaid lea guovddáš oassi doaibmasajis.

Norrbottena Guovlu háliida:

- vuolggahit ja doarjut pedagogaid ja bagadalliid nu ahte mánát ja nuorat Norrbottenis ožžot vejolašvuoda hábmet gieđaideasetguin.
- čalmmustahttit duodje- ja hábmenuorggi čanastumi doallelaš ovdáneapmái ja doarjut ođđasit geavahan ja bistilvuoda vuolggahemiid.
- ovdánahttit ámmátlaš duojáriid ja hábmejeaddjiid eavttuid nu ahte besset ovdánit ja leahkit leanas.

Doabačilgehus

Siviilaservvodat

Siviilaservvodat meroštallojuvvo arenan, earránan stádas, márkanis ja oktagaslaš dálloodalus, gos olbmot, joavkkut ja organisašuvnnat doaimmahit fárrolaga oktasaš beroštumiide. Siviilaservvodat lea dávjá jurddaguoddi sektora ja eaktodáhtolaš sektora synonyma. Doaba geavahuvvo dávjá nammadeamis oahppolihtu, álbmotoahpu, lágideaddjiid ja iežá eaktodáhtolaš organisašuvnnaid.

Duodji

Sámi duodji, mii sáhtta leat sihke garraduoji ja dipmaduodji, gohčoduvvo dávjá duodjin. Sámit leat álu duddjon reaidduideaset ja goarrun bik-tasiiddiset. Buktagat leat hábmejuvvon luonddu ávdnasa vuodul: veattit, soahkebeasit, sastti, suonat, bohccočoarvvit ja nu ain viidásit.

Jurddaguoddi sektora

Jurddaguoddi sektora fáttmasta organisterejuvvon doaibmasajiid mas vuodđun lea demokrátalaš árvvut ja ovdu servvodat- ja miellahttoberoštumiid. Doaibmasajit lea almmolaš sektoriid organisatoralaš sorjjasmeahttumat ja doaimmahuvvojit eahpevuoi ekonomalaš dahje eaktodáhtolaš servviiguin, komparatiivvaiguin, servvodagaiguin, vuodđudusaiguin dahje sullasaš servviiguin.

Dáiddalaš govvádusat

Dáidda ii dárbbas leahkit távval, sáhtta maid leat bázzi, tekstiila buktu dahje iežá dáiddalaš dovddaheapmi sihke olgon ja siste. Dáiddalaš govvádus lea hábmejuvvon dáidda mii lea ráhkaduvvon oastái ja lea dávjá ráhkaduvvon dihto báikái mii lea oassin viesus, eatnamis dahje eanadathábme-mis.

Kultuvrralaš infrastruktuvra

Kultuvrralaš infrastruktuvra lea praktihkalaš eavttut kultuvrii. Doaba fáttmasta fysalaš struktuvrraid nugo lanjaid, lávddiid, bargobáikkiid, ja deaivvadanbáikkiid, ja maid dáid dipma struktuvrraid organisašuvnnat ja doaibmasajit, ekonomalaš doarjja ja rahčamuš kulturhábmejeaddjiide nugo gelbbolašvuodaovdáneapmi ja resideanssa.

Kultuvrralaš ja kreatiivvalaš ealáhus (KKN)

KKN ealáhussuorggi siskkobealde leat arkitektuvra, hápmi ja design, duodji ja giehtabargu, filbma, govvideapmi, dáidda, bivttasvierru, girjjálašvuhta, lávdedáidda, biebmu, speallu ja media, turisma ja guosseealáhus. Norrbotten Guovllu kulturplánas KKN dárkkuha ámmátlaš kulturhábmejeaddjiid siskkobealde: govva, hápmi ja design, duodji ja giehtabargu, dánsa, musihkka, teáhter, girjjálašvuhta ja filbma.

Nationála unnitlogut

Ruotas lea vihtta dohkkehuvvon nationála unnitlogu: juvddálaččat, romalaččat, sámít, ruota-suopmelaččat ja durdnosleagilaččat. Nationála unnitlogut lea joavku main lea oktiigulleašvuoh- ta nugo; lea vejolaš sirret álbmoga iežáiguin: lea oskkolaš, gielalaš, árbevirolaš dahje kultuvrralaš erenomášvuoh- ta maid eai juogat iežáiguin; lea garra beroštupmi doalahit identitehta; leat his- torjjálaš ja guhkitaiggi čanastupmi Ruotain.

Ámmátlaš kulturhábmejeaddjit

Norrbotten Guovlu geavaha KLYS meroštallama ámmátlaš kulturhábmejeaddji doahpagii, mii lea: olmmoš gii ealiha iežas dáidagiin dahje viggá ea- lihit iežas dainna, ja mas dasa lassín lea alla ámmátmáhttu, ovdamearkka dihte dohkkehuvvon oahppu ja/dahje hárjáneapmi dáiddasuorggistis.

Resideansa

Resideansa ulbmil lea ovddidit riikkagaskasaš, nationálalaš ja guvllolaš fuomášuhtidettiin dáiddalaš suokkardallama mii sáhtá leahkit sihke praktihkalaččat ja teorehtalaččat. Dáiddár, dáiddárjoavku dahje ieža kultursuorggi doaibma- sadi oázžu vejolašvuoda dihto áigodagas orrut ja leahkit iežá birrasis go dábálaččat, ovdamearkka dihte iežá lágan bargobirrasis, gávpogis dahje riikkas.

Guvllolaš kulturdoaibmasadi

Guvllolaš kulturdoaibmasadi lea doaibmasadi mii doaimmaha guvllolaš bargguid, nugo pro- duseret, biđget dahje ovddidit kultuvrra miehtá Norrbottena. Sáhtá leahki Norrbotten Guovllu organisašuvnna ásahus dahje ovdánahtind- oaibmasadi, ásahus mii lea ovtas ruhtaduvvon iežá gielddain dahje iežá doaibmasadin mii ruhtaduvvo Norrbottena Guovllus. Ollu guvllolaš kulturdoaibmasajit fátmastuvvojit kulturdoaib- masajimodeallas.

Álgoálbmot

Ruotas leat sámít álgoálbmogat. Álgoálbmot nammadeapmi lea juridihkalaš meroštallan. Álbmot lea doalahan iežaset sosiála, ekonomalaš, kultuvrralaš ja politihkalaš ásahusaid. Dálá ál- goálbmogiid máttut elle kolonista dahje dálááiggi stáhtaid rájákeahtes guovllus.

